

LUNDS UNIVERSITET

Språk- och litteraturcentrum

Sektion 3

Litteraturlista

FLRA01, Modersmålsundervisning och studiehandledare, 1-60 högskolepoäng

Fastställd av Styrelsen för Sektion 3 2023-12-07 att gälla från VT2024.

Delkurs 1: Introduktion till modersmålsundervisning och studiehandledning, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk kurslitteratur

Bajqinca, Nuhi (2019). *Mother Tongue Education –The Interest of a Nation policy study in Sweden 1957- 2017*. Avhandling Göteborgs Universitet. ISBN: 9789178333004. Tillgänglig online. Länk distribueras av läraren. Läses s. 201-212 (svensk sammanfattning)

Concha, Hernán (2007). *Modersmålsundervisningen i Sverige: en krönika*. Malmö: Modersmålsenheten. ISBN 9789163309571 (72 s.)

Fairclough, Marta & Beaudrie, Sara M. (red.) (2016). *Innovative Strategies for Heritage Language Teaching*. Washington DC: Georgetown University Press. ISBN 9781626163379 (utvalda delar)

Hyltenstam, Kenneth & Milani, Tommaso (2012). "Modersmålsundervisning och tvåspråkig undervisning". Ingår i *Flerspråkighet – en forskningsöversikt*. (Vetenskapsrådets rapportserie 5:2012.). Hyltenstam, Kenneth; Axelsson, Monica & Lindberg Inger (red.). Stockholm: Vetenskapsrådet, s. 55-76.

Skolverket (2008). *Med annat modersmål–elever i grundskolan och skolans verksamhet*. Rapport 321. Stockholm: Skolverket (80 s.)

Referenslitteratur

Bunar, Nihad (2019). *För flerspråkighet, kunskapsutveckling och inkludering – modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål*: SOU 2019:18, Stockholm: Regeringskansliet Finns tillgänglig på: www.regeringen.se

Kagan, Olga E., Carreira, Maria M. & Hitchens Chik, Claire (2017). *The Routledge Handbook of Heritage Language Education: From Innovation to program building*. New York/London: Taylor & Francis. ISBN 1317541537.

Lahdenperä, Pirjo & Sundgren Eva (red.) (2017). *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet*. Stockholm: Liber. ISBN 9789147122660

Skutnabb-Kangas, Tove (2008). "Language Rights and Bilingual Education". Ingår i: *Encyclopedia of Language and Education*, Hornberger, Nancy (red.) vol. 5: 117-131. Finns tillgänglig online.

Warren Reath, Anne (2013). Mother Tongue Tuition in Sweden - Curriculum Analysis and Classroom Experience. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 6(1), 95-116.

Delkurs 2: Svenska för modersmållärare och studiehandledare, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk kurslitteratur

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (2021). *Akademiskt läsande och skrivande*. Lund: Studentlitteratur, ISBN 9789144151045. (356 s.)

Blomström, Vendela & Persson, Catarina (2021). *Muntlig interaktion i akademiska sammanhang*, Lund: Studentlitteratur, ISBN 9789144152080 (läses enligt lärarens anvisningar, ca 80 sidor)

Ekerot, Lars-Johan (2011). *Ordföljd, tempus, bestämdhet*. 2:a uppl. Malmö: Gleerups, ISBN 978-9140671530, (Kap 8, läses enligt lärarens anvisningar, ca 40 sidor).

Språkrådet (2017). *Svenska skrivregler* 4:e uppl. Stockholm: Liber, ISBN 9789147111497, sid. 54-86, 192-226.

Till detta kommer några kortare texter och artiklar som läses i samband med kursuppgifterna.

Referenslitteratur

Fasth, Cecilia & Kannermark, Anita (2019). *Form i fokus C*, Lund: Folkuniversitetets förlag, ISBN 9789174347319.

Hellspång, Lennart & Ledin Per (1997). *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund: Studentlitteratur, ISBN 9789144373010, (Kap 7, sidorna 67-113).

Hultman, Tor G. (2010). *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm: Svenska Akademien, ISBN 9789113029504.

Norstedts svenska ordbok (2012). Stockholm: Norstedts, ISBN 9789113044620

Svenska Akademiens ordlista, (SAOL), 14:e uppl. (2015) Stockholm: Norstedts Akademiska förlag, ISBN 9789113060125. (Finns även tillgänglig på Internet via svenska.se)

Delkurs 3: Arvspråksinläring och flerspråkighet, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk kurslitteratur

Håkansson, Gisela (2019). *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. (2 utgåvan). Lund: Studentlitteratur. ISBN 9789144116297 (224 s.)

Dyson, Bronwen; Dyson Patricia & Håkansson, Gisela (2017). *Understanding Second Language Processing. A focus on Processability Theory*. Amsterdam: John Benjamins. ISBN 9789027243751. kapitel 4, s. 79-103.

Montrul, Silvana & Polinsky, Maria (2019). "Introduction to Heritage Language Development". Ingår i: *The Oxford Handbook of Language Attrition*, Schmid, Monika & Köpke, Barbara (red). Oxford: Oxford University Press. ISBN 9780198793595 (15 s.).

Referenslitteratur

Kupisch Tanja & Rothman, Jason (2018). "Terminology matters! Why difference is not incompleteness and how early child bilinguals are heritage speakers". *International Journal of Bilingualism*, 22(5), s. 564-582.

Montrul, Silvana. (2010). "Current Issues in Heritage Language Acquisition". *Annual Review of Applied Linguistics* (30), s. 3-23.

Skutnabb-Kangas, Tove & Phillipson, Robert (2022). *The Handbook of Linguistic Human Rights*. John Wiley Online Library. Tillgänglig online via Universitetsbiblioteket.

Delkurs 4: Studiehandleda på modersmål, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk kurslitteratur

Andersson, Linda & Médoc Madeleine (2019). *En handbok för studiehandedare*. Stockholm: Natur och Kultur, ISBN: 978-91-27-45457-6 (95 s.)

Avery, Helen (2017). "At the bridging point: tutoring newly arrived students in Sweden". *International Journal of Inclusive Education*, 21(4), 404-415.

Avery, Helen (2011). "Lärares språkbruk i tvåspråkiga klassrum". *Educare*, (3), 145-175.

Bunar, Nihad (2019). *För flerspråkighet, kunskapsutveckling och inkludering – modersmålsundervisning och studiehandedning på modersmål*: SOU 2019:18, Stockholm: Regeringskansliet. Finns tillgänglig på: www.regeringen.se (läses i urval, ca 100 s.)

Gareis, Marita; Oxley, Simeon & Warren Reath, Anne (2020). *Studiehandedning på modersmålet i praktiken*. Skolverket, reviderad 2022. Stockholm: Skolverket. Finns tillgänglig på skolverket.se (18 s.).

Sheikhi, Karin & Ucar, Tamar (2018). *Studiehandedning för flerspråkiga elever - kunskapsutveckling genom modersmålet*. 1:a uppl. Stockholm: Gothia Fortbildning, ISBN: 9789188099808 (109 s.)

Skolverket (2022). *Studiehandedning på modersmålet – att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever*. Finns tillgänglig på skolverket.se (47 s.)

Skolverket (2012). *Greppa språket – ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*. Finns tillgänglig på skolverket.se, s. 35–110.

Skolverket (2023). *Digitala resurser i studiehandedning på modersmål*. Finns tillgänglig på Skolverkets hemsida skolverket.se (läses i urval).

Referenslitteratur

Juvonen, Päivi (2015). "Lärarröster om direktplacering av nyanlända elever". Ingår i Nihad Bunar (red.), *Nyanlända och Lärande - mottagande och inkludering*. Stockholm: Natur och Kultur, sid. 139-176.

Reath Warren, Anne (2017). *Developing multilingual literacies in Sweden and Australia: Opportunities and challenges in mother tongue instruction and multilingual study guidance in Sweden and community language education in Australia*. Avhandling – Stockholms Universitet.

Rosén, Jenny (2018). "Bro eller krycka? Studiehandledning som pedagogisk praktik i svensk grundskola". Ingår i Tore Otterup & Gilda Kästen-Ebeling (red.), *En god fortsättning*. Lund: Studentlitteratur, sid. 183-198.

Sharif, Hassan (2016). "Ungdomarnas beskrivningar av mötet med introduktionsutbildningen för nyanlända. 'Inte på riktigt, men jätteviktigt för oss'". Ingår i Pirjo Lahdenperä (red.), *Skolans möte med nyanlända*. Stockholm: Liber, sid. 92–110.

Sheikhi, Karin & Ucar, Tamar (2017). "Studiehandledning på modersmål". Ingår i : Pirjo Lahdenperä & Eva Sundgren (red.) *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet*. Stockholm: Liber, sid. 116–138.

Skolinspektionen (2017). *Studiehandledning på modersmålet i årskurs 7 – 9*. Stockholm. Finns tillgänglig på skolinspektionen.se

St. John, Oliver (2018). "Between question and answer: Mother tongue tutoring and translanguaging as dialogic action". *Translation and Translanguaging in Multilingual Contexts*, 334–360.

Skolverket (2016). *Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper*. Finns tillgänglig på Skolverkets hemsida skolverket.se.

Skolverket (2022). *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22*. Finns tillgänglig på skolverket.se

Delkurs 5: Flerspråkig litteracitet, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Basic, Vesna & Sullivan, Kirk P.H. (2022). "Skrivande och metaspråkande i modersmålsundervisningen". Ingår i Lindgren, Eva; Hermansson, Carina; Norlund Shaswar, Annika & Areljung, Sofie (red.) *Skrivdidaktik i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 9789144144931. Kapitel 11, s. 261–279.

Fink, Rosalie & Samuels S. Jays (eds.) (2008). *Inspiring reading success: Interest and motivation in an age of high-stakes teaching*. International Reading Association. Finns tillgänglig på <http://www.rosaliefink.com/inspiringreading>.

Jonsson, Carla (2022). "Skrivande över språkliga gränder". Ingår i Eva Lindgren, Carina Hermansson, Annika Norlund Shaswar & Sofie Areljung (red.) *Skrivdidaktik i grundskolan*. Studentlitteratur. ISBN 9789144144931. Kapitel 11, s. 217–238.

Kabuto, Bobbie (2011). *Becoming Biliterate. Identity, Ideology, and Learning to Read and Write in Two Languages*. New York and London: Routledge. ISBN 9780415871808 (160 s.)

Kabuto, Bobbie (2022). *Becoming Bilingual Readers. Identity, Translanguaging, and Biographic Biliteracy Profiles*. New York: Routledge. ISBN 9780367492090 (134 s.)

Lausen, Helle Pia (red.) (2013). *Litteracitet och språklig mångfald*, Lund: Studentlitteratur, ISBN 9789144103181 s. 13-171.

Leeman, Jennifer & Serafini, Jennifer (2016). "Sociolinguistics for Heritage Language Educators and Students". Ingår i Fairclough Marta & Beaudrie, Sara M. (red.). *Innovative Strategies for heritage Language Teaching*. Washington DC: Georgetown University Press, ISBN 9781626163386. s. 56-79.

Ng, Elaine (2015). Bilingualism, biliteracy and cognitive effects: a review paper. *University of Sydney Papers in TESOL*, s. 93–128.

Norlund Shaswar, Annika & Wedin Åsa (2022). "Flerspråkigt skrivande inom modersmålsundervisning". Ingår i Lindgren, Eva; Hermansson, Carina; Norlund Shaswar, Annika & Areljung, Sofie (red.) *Skrivdidaktik i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 9789144144931. Kapitel 10, s. 241–259.

Wedin, Åsa (2017). *Skrift och flerspråkighet*. Lärportalen, Skolverket.

Winlund, Anna, Lyngfelt, Anna & Wengelin, Åsa (2017). "Nyanlända elevers litteracitetspraktiker i skolan". *Educare* 2017(1), s. 50-71.

Zetterholm, Elisabeth (2017). "Barn skriver på flera språk". *Educare* 2017(1): s. 99-118.

Referenslitteratur

Aldén, Kristina & Bigestans, Aina (red.) (2019). *Litteraciteter och flerspråkighet*. Symposium 2018. Stockholm: Liber. ISBN 9789147131358

Baker, Colin & Wright, Wayne E. (2017) *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*. Bristol: Multilingual Matters. ISBN 9781788929882

Jacquet, Ewa & Danielsson, Maria (2018). *Uppdrag literacy. Med klassrummet som arena*. Stockholm: Liber AB. ISBN 9789147127429. s. 12-131.

Salameh, Eva-Kristina & Nettelblatt, Ulrika (2018). *Språkutveckling och språkstörning hos barn. Del 3, Flerspråkighet, utveckling och svårigheter*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 9789144097121.

Delkurs 6: Språkdiraktik för modersmålsundervisning, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Fairclough, Marta & Beaudrie, Sara, M. (red.) (2016). *Innovative strategies for heritage language teaching*. Washington DC: Georgetown University Press. ISBN: 9781626163386. (läses i urval med instruktioner från läraren, 150 s.)

Kursplaner och kommentarmaterial för modersmål (Lgr 22). Dessa finns tillgängliga på Skolverkets hemsida:

Skolverket. Kursplan – Modersmål (Grundskolan).

Skolverket. Kursplan – Modersmål (Gymnasieskolan).

Kommentarmaterial till kursplanen i modersmål utom nationella minoritetsspråk – grundskolan.

Referenslitteratur

Avery, Helen (2015). "Teaching in the 'edgelands' of the school day: The organisation of Mother Tongue Studies in a highly diverse Swedish primary school". *Power and Education*, 7(2), 239–254.

Basaran, Hülya & Gard, Tobias (2020). *Läslust i en digital tid: Tips och inspiration för lärare och skolbibliotekarier*. Stockholm: Gothia fortbildning. ISBN: 9789177410591.

Fink, Rosalie & Samuels S. Jays (red.) (2008). *Inspiring reading success: Interest and motivation in an age of high-stakes teaching*. Newark DE: International Reading Association. ISBN: 9780872076822.

Guide till referensstilen APA 7:e upplagan: https://libguides.lub.lu.se/apa_7_svenska

Delkurs 7. Att hantera värdegrundsfrågor i modersmålsundervisning och studiehandledning, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Diskrimineringslagen (2008: 567)

Skolverket (2018). *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011* (Reviderad 2018). Finns tillgänglig på skolverket.se.

Skolverket (2018) *Läroplanen för gymnasiet Gy11*. Finns tillgänglig på skolverket.se.

Referenslitteratur

Arneback, Emma (2012). *Med kränkningen som måttstock: om planerade bemötanden av främlingsfientliga uttryck i gymnasieskolan*. Örebro: Örebro University.

Barnkonventionen <https://unicef.se/barnkonventionen>

Bigestans, Ania (2015). *Utmaningar och möjligheter för utländska lärare som återinträder i yrkeslivet i svensk skola*. Doktorsavhandling, Stockholm: Stockholms universitet.

Ghandchi, Narges (2018). "Who is the authority? The study of language registers and ideologies in two mother tongue classes in Copenhagen". *Multilingua* 37(6), 649-680.

Englund, Tomas (2011). "The potential of education for creating mutual trust: Schools as sites for deliberation". *Educational Philosophy and Theory* 43(3), 236-248.

European Commission Against Racism and Intolerance (2015). *ECRI Conclusionson the Implementation of the Recommendations in Respect of Sweden Subject to Interim Follow-up: Adopted on 19 March 2015*. Strasbourg: Council of Europe.

Lorentz, Hans (2009). *Skolan som mångkulturell arbetsplats. Att tillämpa interkulturell pedagogik*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 9789144051505.

Shafer-Landau, Russ (2017). *The Fundamentals of Ethics*. Oxford: Oxford University press.

Delkurs 8. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i modersmålsundervisning och studiehandledning, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Gibbons, Pauline (2018). *Stärk språket, stärk lärandet*. 5:e uppl. Lund: Studentlitteratur, ISBN: 9789144128948 (278 s.)

Skolinspektionen (2010). *Språk och kunskapsutveckling för barn och elever med annat modersmål än svenska. Kvalitetsgranskning*. Rapport 2010:16 (35 s.).

Warren Reath, Anne & Uddling Jenny (2019). *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i studiehandledningen*, reviderad 2022. Stockholm: Skolverket. Finns tillgänglig på skolverket.se (18 s.)

Referenslitteratur

Bockgård, Gustav, Landqvist, Håkan, Schröter, Thorsten & Sheikhi Karin (2017). "Styra och stötta: exempel på språkutvecklande lärarkommunikation i ett flerspråkigt klassrum". Ingår i Lahdenperä, Pirjo. & Sundgren, Eva (red.) *Skolans möte med nyanlända*. Stockholm: Liber. ISBN 9789147122196

Gibbons, Pauline (2018). *Lyft språket, lyft tänkandet*. 3:e uppl. Lund: Studentlitteratur, ISBN: 9789144128955.

Lahdenperä, Pirjo & Sundgren, Eva (red.) *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet*. Stockholm: Liber. ISBN 9789147122660. (s. 201–224)

Skolverket (2022). *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22*. Finns tillgänglig på skolverket.se.

Skolverket (2008). *Med annat modersmål–elever i grundskolan och skolans verksamhet. Rapport 321*. Stockholm: Skolverket.

Tvingstedt, Anna Lena (2011). "Avslutande reflexioner. Tema: Tvåspråkig undervisning på svenska och arabiska i mångkulturella storstadsskolor". *Educare* 3: s. 267-276.